



Warszawa, 13 grudnia 2021 r.

OPINIA

NA TEMAT PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY O PODATKU AKCYZOWYM ORAZ USTAWY O PODATKU OD SPRZEDAŻY DETALICZNEJ.

Do konsultacji trafił rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy o podatku od sprzedaży detalicznej. Projekt zakłada:

- czasowe obniżenie stawek akcyzowych na energię elektryczną i niektóre paliwa silnikowe, tj. olej napędowy, biokomponenty stanowiące samoistne paliwa, benzynę silnikową, gaz skroplony LPG.
- zwolnienie dla energii elektrycznej wykorzystywanej przez gospodarstwa domowe
- czasowe wyłączenie z opodatkowania podatkiem od sprzedaży detalicznej sprzedaży paliw.

Obniżone stawki akcyzy mają obowiązywać od 20 grudnia 2021 r. do 31 maja 2022 r. Stanowi to część pakietu obniżek stawek VAT i akcyzy w ramach tzw. „tarczy antyinflacyjnej”, mającej przeciwdziałać lawinowo wzrastającej w ostatnich miesiącach inflacji. Nowelizacja będzie miała znaczny wpływ na budżet krajowy w 2022 r. i częściowo w 2021 r. Koszt dla budżetu wprowadzenia obniżek akcyzy to wpływy mniejsze o ok. 1,327 mld zł (akcyza wraz z podatkiem VAT).

Projekt jest zgodny z prawem unijnym. Przepisy prawa unijnego nie pozwalają na wyzerowanie danin obciążających energię i paliwa, natomiast przewidują tzw. minima akcyzowe, czyli minimalne stawki akcyzy na poszczególne wyroby akcyzowe. Przepisy określające minimalne stawki zawiera m.in. Dyrektywa Rady 2003/96/WE w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej. **Stawki wskazane w ustawie nowelizującej wyrównują akcyzowe minima. Wcześniej Polska korzystała z wyższych niż minimalne stawek akcyzowych na wyroby energetyczne.**

Generalnie, projekt wydaje się być korzystny dla przeciętnego konsumenta, czy przedsiębiorcy gdyż w założeniu czasowe obniżki akcyzy na przedmiotowe paliwa silnikowe mają doprowadzić do zahamowania wzrostu cen paliw na stacjach paliw, a zatem również pomóc w walce z inflacją. Ceny paliw przekładają się również na koszty dostaw różnych dóbr, w tym żywności, dlatego czasowe zahamowanie wzrostów cen paliw może przełożyć się na niższe ceny nie tylko na stacjach benzynowych ale również w sklepach spożywczych.

W uzasadnieniu nowelizacji podkreśla się, że: *„wzrost cen surowców energetycznych na rynkach światowych jest główną przyczyną wzrostu inflacji w Polsce i innych krajach unijnych”*. Trudno zgodzić się z tym stwierdzeniem. Bezsporne jest, że wzrost cen surowców energetycznych na światowych rynkach ma przełożenie na ceny dóbr. W końcu wzrost cen paliw powoduje wzrost kosztów produkcji, a w konsekwencji wzrost cen płaconych przez konsumenta. Sama inflacja to jednak pojęcie zdecydowanie szersze. Inflacja to wzrost cen, a co za tym idzie spadek siły nabywczej pieniądza. Rosnące ceny surowców energetycznych nie są jedyną przyczyną galopującej polskiej inflacji. Wzrost cen nie dotyczy bowiem tylko sektora energetycznego.

Należy zauważyć, że na inflację w Polsce wpłynęło także:

- zwiększenie podaży pieniądza przez ich emisję przez Narodowy Bank Polski;

- wzrost popytu (producenci nie są w stanie dostosować struktury produkcji do struktury popytu konsumentów). W tym kontekście wpływ wywarła również pandemia COVID-19. Mówi się nawet o odłożonym popycie z roku 2020, który zadziałał ze zdwojoną siłą w momencie pełnego otwarcia gospodarki w 2021 r.;
- niezrównoważony budżet (w tym przede wszystkim ukrywanie rzeczywistych wydatków państwa pokrywanych w coraz większej mierze poprzez fundusze celowe, których nie wlicza się do wydatków budżetu państwa). Zrównoważony budżet w Polsce w roku 2020 to fikcja, do czego odnosi się raport Najwyższej Izby Kontroli z 9 czerwca 2021 r. pt.: „*Analiza wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2020 r.*”¹ oraz liczni ekonomiści;
- wadliwa struktura gospodarki;
- zbyt niskie stopy procentowe i brak reakcji na pierwsze symptomy inflacji kilka miesięcy przed pierwszą podwyżką stóp procentowych.

Tłumaczenie inflacji jedynie wzrostem cen surowców energetycznych na rynkach światowych jest niepełnym obrazem funkcjonowania polskiej gospodarki, a czasowe obniżenie akcyzy na wyroby energetyczne nie zwalczy dalszego jej wzrostu.

Niepostrykanym elementem nowelizacji jest wprowadzenie nakazu zamieszczania przy kasie rejestrującej w lokalu przedsiębiorstwa, w którym dokonywana jest sprzedaż paliw silnikowych, czytelnej informacji o obniżeniu podatku akcyzowego na paliwa silnikowe oraz o niepodleganiu tych paliw opodatkowaniu podatkiem od sprzedaży detalicznej. Projekt takiej informacji ma zostać ogłoszony przez Radę Ministrów w drodze obwieszczenia. Takie rozwiązanie nie było w Polsce stosowane od czasów PRL.

Dodatkowy komentarz



dr Jacek Matarewicz

ekspert BCC ds. podatku VAT, akcyzy oraz prawa karnoskarbowego

☎ 661 975 552

✉ jacek.matarewicz@bcc.org.pl

Mirosław Kasprzak

Rzecznik BCC

☎ 608 529 504

✉ miroslaw.kasprzak@bcc.pl